

Роман ЧЕПЕЛЬ

*здобувач ступеня магістра за ОПП «Управління освітою»
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
(м. Київ, Україна)*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ключові слова: цифровізація, інноваційні технологічні рішення, кібербезпека, заклад освіти, педагогічні працівники, цифрова компетентність, управлінські кадри.

Цифровізація є одним із головних напрямів розвитку освітньої системи України, вона спрямована на модернізацію управлінських процесів у закладах освіти [1]. Відповідно до Державної стратегії цифрової трансформації освіти і науки України до 2030 року, серед основних пріоритетів визначено створення інтегрованого цифрового освітнього середовища, яке забезпечує прозорість, відкритість, доступність та ефективність управління освітніми установами на всіх рівнях [2].

Сучасні цифрові технології дають змогу краще оптимізувати адміністративну діяльність закладів освіти, а також автоматизувати облік здобувачів освіти, кадрового складу, фінансових та матеріально-технічних ресурсів, удосконалити процеси планування, моніторингу та оцінювання результатів навчання. Застосування таких рішень, як автоматизована інформаційна система «Мрія», сприяє централізації даних, уніфікації обробки інформації, а також підвищенню ефективності управлінських процедур та поліпшенню аналітичних можливостей адміністрацій освітніх закладів [3].

Однією з важливих переваг цифровізації є можливість швидкого доступу до актуальної інформації, оперативного ухвалення управлінських рішень на основі аналітичних даних, автоматизації рутинних процесів, що дає змогу зосередитися на стратегічних завданнях розвитку закладу освіти. Це також забезпечує відкритість роботи

закладів освіти для громадськості та підвищує рівень довіри з боку учнів, батьків та інших зацікавлених осіб.

Водночас процес цифровізації супроводжується низкою викликів, які потребують системного вирішення. Зокрема, наявний нерівномірний рівень цифрової компетентності серед педагогічних і управлінських кадрів, що ускладнює ефективне впровадження новітніх технологій у практику роботи закладів. Важливим питанням залишається оновлення матеріально-технічної бази, особливо в закладах освіти сільських територій. Іншим критичним аспектом є забезпечення кібербезпеки — захисту персональних даних учасників освітнього процесу, що в умовах цифровізації набуває особливого значення.

Управління цифровими трансформаціями в освіті потребує комплексного підходу. Це охоплює: системне оновлення інфраструктури, впровадження політик інформаційної безпеки, розвиток цифрової грамотності педагогічних працівників через платформи на кшталт «Дія.Освіта», а також посилення інституційної спроможності освітніх закладів до адаптації в умовах цифрових змін. Особливої ваги набуває формування в керівників закладів освіти стратегічного мислення щодо цифрової трансформації, здатності виявляти потреби в інноваціях та впроваджувати їх відповідно до сучасних освітніх тенденцій [4].

На сьогодні Україна активно реалізує програми розвитку цифрових навичок серед педагогічної спільноти, сприяючи формуванню цифрової культури, що є основою для ефективного та безпечного функціонування освітніх закладів у цифровому середовищі.

Отже, цифровізація управління освітніми закладами в Україні є складним і багатогранним процесом, що вимагає системних змін на всіх рівнях — від інфраструктури до людей. Реалізація державних стратегій, активне впровадження інноваційних технологічних рішень, як-от система «Мрія», розвиток цифрових компетентностей та забезпечення кібербезпеки стають базовими умовами успішної цифрової трансформації сучасної освіти.

Таблиця

Ключові аспекти цифровізації управління освітою в Україні

Аспект	Виклики	Можливості
Кадровий потенціал	Нерівномірною цифровою грамотністю педагогів та управлінців	Підвищення кваліфікації через національні платформи («Дія.Освіта»), впровадження сертифікацій
Матеріально-технічне забезпечення	Застаріле обладнання, нерівний доступ до цифрових технологій	Державні та міжнародні програми модернізації інфраструктури
Інформаційна безпека	Кіберзагрози, ризики витоку персональних даних	Впровадження політик інформаційної безпеки, навчання персоналу основ кібергігієни
Адміністративне управління	Низький рівень цифрової інтеграції управлінських процесів	Використання автоматизованих інформаційних систем управління освітою

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 16.04.2025).
2. Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 № 1351-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-r#Text> (дата звернення: 17.04.2025).
3. Освітній застосунок «Мрія»: як школам подати заявки на під'єднання у 2025 році. *Нова українська школа : Вебресурс НУШ*. 26.12.2024. URL: <https://nus.org.ua/2024/12/26/osvitnij-zastosunok-mriya-yak-shkolam-podaty-zayavku-na-pid-yednannya-u-2025-rotsi/> (дата звернення: 18.04.2025).
4. Дія. Освіта — проєкт, який дозволяє безкоштовно вивчати нові професії. *Район. Освіта*. 18.05.2023. URL: <https://osvita.rayon.in.ua/news/599901-diya-osvita-proekt-yakiy-dozvolyaє-bezkoshtovno-vivchati-novi-profesii> (дата звернення: 18.04.2025).